ΑΙ ΣΚΛΗΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Η ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΗΜΙΟΙ

Πῶς εἶχε καταργηθῆ ἡ θανατικὴ ποινὴ στὴ Γαλλία καὶ πῶς τώρα χαλᾷ ὁ κόσμος γιὰ νὰ ἐπανέλθῃ. Οἱ ἀγῶνες κατὰ τῆς θανατικῆς ποινῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Οὐγκώ. Ἡ θανατικὴ ποινὴ κάνει ἀδύνατη τὴν ἐπανόρθωσι μιᾶς δικαστικῆς πλάνης. Οἱ δήμιοι στὴ Γαλλία κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. Πῶς ἐκανονίζοντο ἡ ἀποδοχές τους. Ὁ τελευταῖος δήμιος καὶ τὸ αὐτοκίνητό του, κλπ.

Στὴ Γαλλία δημιουργήθηκε τελευταῖα ἕνα μεγάλο ζήτημα, ἂν πρέπει δηλαδὴ νὰ καθιερωθῆ πάλι ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία εἶχε καταργηθῆ μὲ εἰδικὸ νόμο ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια. Τὰ τελευταῖα ἄλλεπάλληλα ἐγκλήματα ἐπροκάλεσαν φοβερὰν ἀντίδρασι καὶ οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι σταῖ συγγραφεῖς καὶ δημοσιογράφοι κάνουν τώρα ἀληθινὴ ἐκστρατεία γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τῆς θανατικῆς ποινῆς.

Καὶ ὅμως, πόσος θόρυβος ἔγινε γιὰ νὰ κατορθωθῆ ἄλλοτε ἡ κατάργησί της! Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ εἶχε ἀρχίσει πρῶτος τὴν ἐκστρατεία καὶ τὸν ἀκολούθησαν ἀργότερα τὰ μεγαλείτερα πνεύματα τῆς Γαλλίας.

Ὁ Ἀδόλφος Μπρισσὼν ἐτόνιζε πὼς ἡ λέξεις δήμιος, ἰκρίωμα, κρατήμησις, μ' ὅλες τὶς τραγικὲς εἰκόνες ποὺ μᾶς φέρνουν στὴ μνήμη, εἶνε πράγματα ἀναδροικά, βάρβαρα, φρικώδη, ποὺ δὲν ταιριάζουν στὸ σημερινὸ πολιτισμένο κόσμο.

Ἐπίσης ὁ ποιητὴς Φερνάνδος Γκρὴγκ ἐτόνισε ἀπερίφραστα:

— Δικασταὶ ποὺ δὲν εἶνε ἀλάθευτοι, δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ στερήσουν τὴ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου!

Τὴν ἴδια περίπου γνώμη εἶχε τότε κι' ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ Παρισιοῦ κ. Κ. Ντωσσὲ, ὁ ὁποῖος ἐβροντοφώνησε σὲ μιὰ συνεδρίασί του:

— Ἡ θεωρία *«ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος»* εἶνε ἐντελῶς ἀντιχριστιανικὴ καὶ βάρβαρη. Ἡ θανατικὴ ποινὴ εἶνε μιὰ ἄχρηστη ἐντελῶς στὴν ἐποχή μας σκληρότης, ἡ ὁποία δὲν ἐπανορθώνει κανένα κακό!

Διηγήθηκε, μάλιστα, καὶ ἕνα ἱστορικὸ ἐπεισόδιο, μὲ ἥρωα, τὸ βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκο 14ο.

Ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἦταν κεκηρυγμένος ἐναντίον τῆς θανατικῆς ποινῆς. Ἀπηγόρευε μάλιστα τὴν ἐπιβολήν της καὶ στοὺς λιποτάκτες. Ἡ λιποταξία δὲ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ φοβερώτερο ἔγκλημα.

Μιὰ μέρα ποὺ ἐπιθεωροῦσε τὸ στρατό του, εἶπε στὸ συνταγματάρχη μαρκήσιο δὲ Ναντζύ:

— Τὸ σύνταγμά σας δὲν εἶνε πλῆρες, μαρκήσιε!

— Μεγαλειότατε, ἀπήντησε τότε ὁ συνταγματάρχης, ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ ἔχουμε πλήρη συντάγματα, ἂν δὲν κόψουμε τὰ κεφάλια μερικῶν λιποτακτῶν!

Ὁ Λουδοβῖκος, ὅμως, τοῦ ἀπήντησε:

— Αἴ, Ναντζύ, ἄνθρωποι εἶνε κι' αὐτοί, δὲν εἶνε ραπανάκια!

Τὸ μεγαλείτερο, ὅμως, πλῆγμα κατὰ τῆς θανατικῆς ποινῆς τὸ ἔδωσε ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Ρεμαὶν Κολύς, ὁ ὁποῖος ἐβροντοφώνησε τὰ λόγια αὐτά, τὰ ὁποῖα συνεκλόνησαν τὸν κόσμο:

— ***Ἡ θανατικὴ ποινὴ κάνει ἀδύνατη τὴν ἐπανόρθωσι μιᾶς δικαστικῆς πλάνης!*** Καὶ πόσα παραδείγματα δικαστικῶν πλανῶν δὲν ἔχουμε ὡς τώρα! Ἀντὶ, λοιπὸν, νὰ καθῆ ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀθῴου, εἶνε προτιμώτερο νὰ σωθοῦν ἀπ' τὸ θάνατο πολλοὶ ἔνοχοι!

Ὕστερ' ἀπ' ὅλον αὐτὸ τὸ θόρυβο καταργήθηκε ἡ θανατικὴ ποινὴ στὴ Γαλλία ὑπὸ τὰς γενικὰς ἐπιδοκιμασίας.

Δυστυχῶς, ὅμως, πρὶν περάσουν εἴκοσι χρόνια, ἤλθε ἡ ἀντίδρασις καὶ τώρα ζητεῖται πάλι ἡ ἐπαναφορὰ τῆς θανατικῆς ποινῆς.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ κάποιο Γαλλικὸ περιοδικὸ παρέχει ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες σχετικὲς μὲ τοὺς δημίους καὶ τὶς θανατικὲς ποινὲς στὴ Γαλλία κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα.

Σύμφωνα μὲ τὶς πληροφορίες αὐτὲς, ὁ δήμιος ἔπαιρνε 60 τάλληρα τὸ χρόνο, πέντε πήχεις ὕφασμα γιὰ μιὰ φορεσιὰ, εἶχε κατοικία δωρεὰν κι' ἐπὶ πλέον ἰδιαίτερες ἀμοιβὲς γιὰ μαστιγώσεις, ἀπαγχονισμοὺς, ἐκθέσεις στὸν τροχὸ καὶ ἄλλες τιμωρίες.

Στὸ Παρίσι ὁ δήμιος εἶχε κατορθώσει νὰ παίρνη σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ποσοστὰ ἀπ' τὰ φροῦτα, τὰ ψάρια, τὸ χόρτο κτλ. ποὺ εἰσήγοντο στὴν πόλι. Ὅταν ἐξετέλει θανατικὴ ποινὴ στὴν περιφέρεια ἑνὸς μοναστηριοῦ, ἔπαιρνε μέσα στὶς ἄλλες ἀμοιβές του... κι' ἕνα κεφάλι χοίρου.

Μεταξὺ ὅμως τῶν ἄλλων του καθηκόντων ἦταν καὶ τὸ ἑξῆς: ἔπρεπε νὰ πιάνη τοὺς χοίρους ποὺ ἐπλανῶντο στὸ Παρίσι, γιὰ νἆνε καθαρὴ ἡ πόλις.

Στὰ 1757, τὸ ἐπαρχιακὸ συμβούλιο τῆς πόλεως Ἀρτουὰ ἐδημοσίευσε κανονισμὸ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν δημίων, οἱ ὁποῖοι τὸ εἶχαν παρακάνει μὲ τὶς ἀπαιτήσεις τους. Ἰδοὺ, λοιπὸν, οἱ ἀποδοχὲς ποὺ ὡρίσθησαν:

Γιὰ καῦσι ἑνὸς ἐγκληματίου 90 φράγκα.

Γιὰ τὸ διασκορπισμὸ τῆς τέφρας του στὸν ἀέρα 6 φρ.

Γιὰ συντριβὴ τῶν ὀστῶν 60 φράγκα.

Γιὰ ἔκθεσι στὸν τροχὸ 30 φράγκα.

Γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ βασανιστηρίου 15 φράγκα.

Γιὰ ἀμοιβὴ τοῦ γιατροῦ καὶ τοῦ χειρούργου ποὺ παρευρίσκοντο στὴν ἐκτέλεσι 5 φράγκα.

Γιὰ τὸν ἁμαξᾶ ποὺ θὰ μετέφερε τὰ πτώματα 3 φράγκα.

Οἱ δήμιοι, ὅμως, εἶχαν κι' ἄλλες ἀπολαυὲς καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες ἦσαν τὰ ὧρα ποὺ τοὺς ἔστελλαν... οἱ συγγενεῖς τῶν καταδίκων γιὰ νὰ συντομεύουν τὰ μαρτύριά τους!

Πολλὲς φορὲς, ὅμως, οἱ δήμιοι δὲν εἶχαν τὸ ἀπαιτούμενο θάρρος νὰ φθάσουν ὡς τὸ τέλος τῆς ἐργασίας τους.

Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γίνη ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς τοῦ Νταγκέν, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστὸν, ἀπεπειράθη νὰ δολοφονήσῃ τὸ βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκον 15ο, ὁ δήμιος Γαβριὴλ Σανσὼν ἔχασε τὸ θάρρος του κι' ἔδωσε 100 φράγκα στὸ βοηθό του Ἀντρὲ Λεγκρὶ γιὰ νὰ συνεχίσῃ αὐτὸς τὰ βασανιστήρια καὶ νὰ χύσῃ στὶς πληγὲς τοῦ καταδίκου ζεστὸ λάδι καὶ λυωμένο μολύβι...

Οἱ Σανσὼν ἦσαν μιὰ γενεὰ ἀνθρώπων στὴν ὁποίαν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δημίου μετεβιβάζετο ἀπὸ πατέρα σὲ παιδί, ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεά.

Ὁ πρῶτος Σανσὼν ἐκαυχᾶτο πὼς ἦταν εὐγενὴς καὶ ὠνομάζετο Σανσὼν ντὲ Λογκβέλ. Ὅλοι δὲ οἱ Σανσὼν ἔλεγαν πὼς εἶχαν βαρεθῆ τὸ ἐπάγγελμά τους. Καὶ ὅμως δὲν τὸ ἄφηναν! Ἔκλαιγαν καὶ θρηνοῦσαν τὴν παραμονὴ κάθε ἐκτελέσεως, ἔτρεχαν, ὅμως, νὰ πάρουν τὴν ἀμοιβή τους μόλις τὴν ἐτελείωναν.

Κάθε Σανσὼν, μάλιστα, ὅταν ἐγήρασκε ἐφρόντιζε ἐγκαίρως νὰ διορίσῃ ἀντικαταστάτη του τὸ γυιό του.

Δυὸ χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἔναρξι τῆς λειτουργίας τῆς λαιμητόμου, ἱδρύθηκε καὶ «Σωματεῖο Ἐκτελεστῶν τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων». Ἰδοὺ δὲ πῶς ἐκανονίσθησαν τότε οἱ ἀμοιβὲς τῶν δημίων:

Σὲ πόλεις ποὺ εἶχαν κατοίκους ἕως 50 χιλιάδας, ὁ δήμιος ἔπαιρνε 2.000 φράγκα τὸ χρόνο. Σὲ πόλεις μὲ κατοίκους 50—100 χιλιάδας ἐλάμβανε 4.000 φράγκα. Σέ πόλεις 100—300 χιλιάδων ἔπαιρνε 6 χιλιάδες φράγκα. Στὸ Παρίσι δέκα χιλιάδες φράγκα, χωρὶς κανένα ἐπιμίσθιο, ὅμως.

Ὅταν ἡ λαιμητόμος μετεφέρετο ἔξω ἀπ' τὴν ἕδρα της, ὁ δήμιος ἔπαιρνε ἕνα φράγκο γιὰ κάθε χιλιόμετρο ποὺ διήνυε.

Τὸ δεύτερο ἔτος τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως—γιονόντουσαν δὲ ἀναρίθμητοι ἀποκεφαλισμοὶ τότε—οἱ δήμιοι ἐπῆραν καὶ βοηθούς. Τέσσαρες βοηθοὶ ἐδόθησαν στὸ δήμιο τῶν Παρισίων μὲ ἐπιμίσθιο 1.600 φράγκα γιὰ τὸν καθένα. Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1811 ἐκανονίσθηκε ἐτησία πίστωσις 36.000 φράγκα πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐκτὸς ὑπηρεσίας δημίων, τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν των.

Ἐπειδὴ, ὅμως, σιγὰ-σιγὰ ὁ Ποινικὸς Κώδηξ καταργοῦσε τὴ μιὰ ποινὴ βασανιστηρίων ὕστερα ἀπ' τὴν ἄλλη, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκτελεστῶν ἐλαττώθηκε κατὰ τὸ ἥμισυ στὰ 1832 καὶ οἱ βοηθοὶ καταργήθηκαν ὅλοι. Οἱ μισθοὶ δὲ περιορίσθηκαν ὡς ἑξῆς: 8.000 φράγκα γιὰ τὸ Παρίσι, 5.000 γιὰ τὴ Λυῶνα καὶ 2.000 γιὰ τὸ Μπορντώ.

Στὰ 1849 νέες καταργήσεις. Ἀπέμεινε ἕνας μόνο δήμιος γιὰ κάθε περιφέρεια Ἐφετείου μὲ ἕνα βοηθό.

Οἱ μισθοὶ ἐλαττώθηκαν ἄλλη μιὰ φορὰ στὰ 1850. Ἕνας μόνο δήμιος χωρὶς βοηθὸ ἀπέμεινε στὴν περιφέρεια κάθε Ἐφετείου καὶ ἕνας στὴν Κορσική. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς εἶχε μισθὸ 4.000 φράγκα. Ὁ δήμιος τοῦ Παρισιοῦ ἐλάμβανε 3.000 φράγκα. Καὶ οἱ δήμιοι τῆς Λυῶνος, τοῦ Μπορντώ, τῆς Ρουέννης, τῆς Τουλούζης καὶ ἄλλων πόλεων ἐλάμβαναν 2.400 φράγκα.

Μὲ τὸν τελευταῖο δήμιο, τὸν περίφημο Ντέμπλερ, τὰ ἔξοδα ἐκανονίσθηκαν ὡς ἑξῆς:

Μισθοδοσία τοῦ κ. Ντέμπλερ 10.000 φράγκα. Δύο βοηθοί του ἀπὸ 4.000 φράγκα ὁ καθένας. Δυὸ βοηθοὶ δευτέρας τάξεως ἀπὸ 2.000 φράγκα ὁ καθένας. Συντήρησις, ἅμαξα, μεταφορὰ λαιμητόμου 8.000 φράγκα. Ἔξοδα ἐκτελέσεως 9.000 φράγκα.

Μεγάλα βοηθήματα διενέμοντο ἐτησίως στοὺς ἐκτελεστὰς ποὺ βρισκόντουσαν χωρὶς ὑπηρεσία, στοὺς βοηθούς τους, στὶς χῆρες καὶ ὀρφανά τους. Ἡ χήρα τοῦ δημίου Ρὸκ, τοῦ προκατόχου τοῦ Ντέμπλερ, ἔπαιρνε ἐπιχορήγησι 600 φρ. τὸ μῆνα.

Ὁ τελευταῖος δήμιος Ντέμπλερ ἂς σημειωθῆ ὅτι εἶχε δικό του αὐτοκίνητο, μὲ τὸ ὁποῖο ἐπήγαινε στὸν τόπο τῶν ἐκτελέσεων, φορῶντας τὸ ψηλό του καπέλλο.
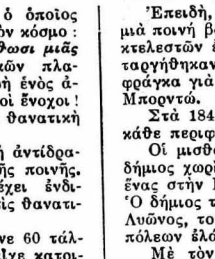
Ἂν ἐπανέλθῃ τώρα ἡ θανατικὴ ποινὴ, θὰ εἶνε πολὺ περίεργο νὰ γίνῃ γνωστὸν πῶς θὰ κανονισθοῦν αἱ ἀπολαυαὶ τῶν δημίων καὶ τῶν βοηθῶν των.